

Cingiz Əlioğlu - 80

Mən sözsüz şeirlər yazmaq istəram,
Təkcə səslər olsun, kəlmələrə yox.
Öz doğma dilimdən səda, nidalar,
Yabançı lisanıdan gəlmələrə yox.

Qınayan olacaq, qoy olsun nolar,
Söyən də lap söysün, danlasın məni-
Hər kəsin öz haqqı, öz hüququ var,
Təki bir, ariflər anlasın məni.

Ən böyük mənalar səslər arası
İstəram gizlənsin fasilələrdə.
Diqqətli oxucu fikir arası
Misradan-misraya vəsilələrdə.

İlk sözdən öncəki azad mühitdə,
Hüduzsuz fəzada yaranıb şeir.
Sən dayan, sükuta bir qulaq kəsil,
Ən gözəl şeiri səssizlik deyir.

Ölçüdəndən öncəki ölçüsüzlükdə
Gizlənilib poeziya rəyalar kimi.
Çıxsan bu dünyanın cazibəsindən
Dinəcək ilahi dualar kimi...

Ha baxdım yayındı çox şey gözümdən,
Yetmədi zərrəcə dada zərrəbin.
Gah tapdım, gah qopdum özüm-özümdən
Qazanc bir olanda çəkdim zərər min.

Fələk tozlaşsa qoşadır zəri,
Qoynunda zər-ziba bürünmüş pəri.
Buzladı alnımın peydərpəy təri,
Dü-birdi mən atan eyzən zər, Rəbbim.

Nəzər cəlb eyləyən həzər nakəsdən,
Zər qədri bilməyən məzar nakəsdən.
Yüz zina nakəsdən, azar nakəsdən
Bir sığal ummadım, aldım zərbə min.

Nə savaq, nə cəngdir şair sənətim,
Mən zənlə hər kəsi qardaş zənn etdim.
Sevəli qəlblərdir zəngin sərviyətim,
Naxış zinətdir zərgər zərbimin.

İlahi düzənlə yaranıb həyat...
Günəş gün yerində, Ay ay yerində.
Göylərdə gördüyün ulduzlu büsat
Saymaqla bitməz, ha say, say yerində.

Milyard səyyarəni demirəm hələm,
Elə hey fırlanıb-dolanır ələm.
Bir üzü güləşdir, bir üzü ələm,
Toy-bayram yerində, vay vay yerində.

Heyranam yaranış şəcərəsinə.
Məttəl qalmışam macərəsinə.
Hərdən bir çıxsa da öz məcrasından
Dəniz öz yerində, çay çay yerində.

Nə qədər ki, vardı dizimdə taqət,
Cəzb etdi, özünə çəkdi təbiət.
Gör neçə din gördüm, neçə təriqət,
Yaxşı öz yerində, zay zay yerində.

Təbiət söylədim, qışı, yazı var,
Buna da ilahi, ali yazı var!
Qışda ki, istidir istək-arzular
Yetişib yer tutar yay yay yerində.

Sevdim torpağımın hər dörd fəslini,
Bu yurdun məskunu insan nəsli.

İstərdim ən çoxu yarın vəsilini,
Mart-aprel bir ayı, may may yerində.

Hər şey yerbəyərdir söylədik bir bax,
Dünəni dünəndir, sabahı sabah.
Bəs necə nizamdır, bu qadın Allah
Oturmaq bilməyir hay hay yerində.

Tökülən qan qalmaz yerdə heç zaman,
Analar döşündən halal süd əməm
İgidlər verməzlər yağışa aman,
Qalacaq leşləri lay-lay yerində.

...Şair, bu çabalar de, nə vəd edir?
Yazırsan, pozursan gör nə vədədir
İnsanlıq karvanı baş alıb gedir,
Gədəsi gədədir, bəy bəy yerində.

Südəbə xanıma

İlin rəngi qırmızıdır, sarıdır...
Mənim yarım hələ cavan qarıdır.
Çəşmə taxıb mərci, düyü arıdır.
Mərc gəlirəm, nəzəri mən sarıdır.

Hara getsəm gözü məni izləyir,
Pul kisəmi güya qədsiz gizləyir.
İşdir, evə balaca gəc qayıtsam,
Qaşqabaqla səssiz-sözsüz bizləyir.

Elə sanır yenə həmin Çingizəm,
Qasırgayam, yenə coşqun dənizəm.
Xəbərsizdi, bilmir ki, ta mən yazıq
Aydan arı, sudan duru, təmizəm...

...İlin rəngi ha qırmızı, ha sarı,
Abır itər bassı əgər his arı.
Sadiq qarım, tək yarımçıq qəlbimin
Tükənməyən səs-nəvası, hisarı...

Binə qondar, ev ucalt

Ucalığı xəbər alma alçaqdan,
Hər zərbədən xilas umma qolçaqdan.
Ağ mərmərdən yapammasan dər-divar,
Kəs kərpici palçıq-saman-qılçıqdan.

Kimdən ötür sərviyə, seçir kimini...
İş o deyil mat qoyasan hamını.
Saray olsun, daxma olsun, dam olsun,
İş ondadır, düz qoyasan himini.

Alçaq ev var çox ucadan ucadır,
Alçaqsansa uca cəhdin bicadır.
Dövrəna bax, dərşini al dünyadan,
Qoca dünya xocalara xocadır.

Qonşuları sən seçməsən bəxt seçər,
Yamanları zəli kimi qan içər.
Yaxşı olsan günahından yaxşılar
Olan işdir, boş ver deyib tez keçər.

Bir şey üçün hər qapıya yüyürmə,
Ağız açan olsa ağız ayırmə.
İstəsən ki, sirr qapıdan çıxmasın,
Asta danış, heç vaxt evdə böyürmə.

Balalara dərşdi evin havası...
Dərd ondadır, tükənməsin davası.
Dilənsən ki, qada-bala yan ötsün,
Dinlikdir hər dərşin əlac-davası.

Evdən sudu, şamdı, kibrit, duz-əppək
Əksilməsin il uzununu heç gərək.
Xoş üz göstər hər qapına gələne,
Büdrəyəne, yıxılana ol dirək.

Çıxsın deyər rasta işin avandı,
Boş saxlama evdə tabaq-tavani.
Dəxli yoxdur yağdı, baldı, yavandı,
Ruzi edir evdə uca tavani.

...Nə qaldı ki, daha səndən uması,
Evlərin də insan tək var siması.
Boz-bulanıq gün də sənə bayramdı,
Açıqdırsa öz evinin səması...

Sevgili payızım, zalım payızım,
Payızım, ayazım, qızıl, bəyazım,
Sənin tərifi mən necə yazım,
Şəninə yaraşsın havam, avazım?

Qayalar ilində, zirvədə izim,
Tülünə bürünüm, çənində azım.
Bulaqlar təbilim, ciğirlər sazım,
Bəmində bircə xal, zildə yüz yazım.

Heyrətdən dilim də tutulur bəzən,
Sən bürün altuna, qızıla bəzən.
Sənin vurğununam, bazın a zalım
Mən çoxu görmüşəm, sən qalan azım.

Azımda çoxumun qəm qalığı var,
Nə xoş ki, payızın xoş qılığı var.
Hələ murazımın qamqalağı var,
Alışar payızın çınqısı ilə.

Ömür bir varaq da qapadıb-örtür,
Payızı yaşayan nə xoşbəxt kəsdür!
Payız son deyil ki, sona uvertür,
Möhtəşəm mis cingdən müjdədir, səsdür.

İstedad

Bu da belə bir zaddır:
Təbiət ki, hakimdir,
Kim də ki yox, azaddır,
Kim də ki, var, məhkumdur.

Özgə taleləri də
Yaşamağa məhkumdur.
Başqasının dərşini
Daşmağa məhkumdur.

Bu hürriyyət aşığı
Azad olmur heç zaman.
Halına bir yanar yox,
Ha çoxdur ondan uman.

Bir qarnı ac, biri tox,
Quruca qüruru var.
Çox vaxt hara üz tutsa
Yolunu kəsər divar.

Qibtə, həsəd, paxıllıq...
Düşmənidir bu üçü.
Neçə çabadan keçir,
Bir gün qələbə üçün.

Axır düşür ciğirə,
Bu da uzun tarixdir.
Əl ki, çatdı uğura,
Hamı ona şərkdir.

Bir vaxt ətini yeyən,
Şöhretinə şərkdir.
Ardınca ağız əyən
İzzətinə şərkdir.

İstedad qanunuyla
Yaşayan qəlb genişdir.
Bilir axı, bu həyat
Gah yoxuş, gah enişdir.

Hamını əfv eyləyir,
Qınamayır dünyanı.
Bağışlayır kinlini,
Qucaqlayır duymanı.

Qələmindən çıxanı
Çalış ist-i ist-i dad.
Üstüdü zamanından,
Ucadır çox istedad.

Üstün ism, üstün ad...
Fərqli rənglər, üstün dad.
Qatib eyzən bozluğa
Ustad olur istedad.

Şair olmağın mən bilən yolu
Ovxarlı saxla təbini...
Oxu, axtar məktəbini.
Axtala saxta təbini,
Qəlp mədhiyyə yazılmasın.

Xəyanəti bağışlama,
Xain xəbis alqışlama.
Dəftəri nahaq xışlama,
Söz sahmanın pozulmasın.

Çəhr yazma dəmdən-dəmə,
İlhamını qoyma dəmə.
Heç vaxt mən şairəm demə,
Qürrələnmə, söz olmasın.

Şan-şöhrətə çox can atma,
Şər atıb günaha batma.
Kişi ol, kölgədə yatma,
Od-atəşin azalmasın.

Olma ayaq altı qazan,
Çalış hörmət-izzət qazan.
Qaynasın asdığın qazan,
Çömçəndə pay az olmasın.

Xalq dərşini gətir dilə,
Bacar, əlac becər elə.
Öz elinlə ver əl-ələ
Əlin əldən üzülməsin.

Eyzən elin dilində yaz,
Bir əldə tar, birində saz.
Qoy eylesin gözəllər naz...
Nə şairdir baz olmasın!

Əyir sözü, dara iptək,
Geydir atlas, qumaş, ipək.
Söz başına, bax, az turp ək,
Çilpaq olsun, bez olmasın.

Hisslərini toz almasın,
Hey pardaxla söz almazın.
Söz də bardır, söz alması
Heç soluxub-sözalmasın.

Səs şıltaqdı, söz perikən...
Yaşarısan söz piriykən.
Bax ha, gözələ, sən diriykən
Bir gün qəbrin qazılmasın!...

Ay insafsız, yolunu
Sal bircə kəs qoynumdan!
Bir cüt bəyaz qolunu
Çələng et, as boynumdan.

Sənsiz günüm qəhr olsun!
Nolar, insaf et bir az.
Öpüşlərə qarq olsun
O şümşad boyun-boğaz.

Bircə dəfə toxunsun
Bu dodaq o dodağa.
Könlüm quşu oxusun
Qonub yaşıl budağa.

O şivərək əndamın
Ağuşumda gərilsin!
O qoşa nar çiçəyi
Dişlərimlə dərilsin.

Necə parlaqdı, Tanrım,
Dişlərinin incisi!
Dişləyim dil-dodağı,
Nə dil, nə ləb incisin.

Titrək əllə xışlansın
Ətək naxış-tumacı.
Tumar çəkim xoşlansın
Xəlif topuq yamacı.

Ağ buxağın səfası
Dəyər yüz cənnətinə!
Xoşdur cövr-cəfası
Aşıqlar millətinə.

Başda şevə haləsi,
Qaşda zülmət şələsi.
Gözdə Kəbə şöləsi,
Zülm etsin... mən köləsi...

Qəsd edib ölləm qəsdən...
Puçurrasın qan-tərim.
Nəfəsimlə nəfəsdən
Təki bircə ah dərim!

Ahını bal tək udsam,
Qorxunc deyil uçurum!
...Dəli istək-umudsan,
Havalanıb uçuram...

